

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

15.09.2016

м. Черкаси

№ 35-р/к

Справа № 03-23-05/16

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 03-23-05/16 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції виконавчим комітетом Канівської міської ради (вул. О. Кошового, 3, м. Канів, Черкаська обл., 19000, ідентифікаційний код юридичної особи 04060795) та подання про попередні висновки у справі від 17 серпня 2016 року № 150/03-пв,

В С Т А Н О В И Л А :

Розпорядженням адміністративної колегії Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 21.07.2016 № 10-рп/к розпочато розгляд справи за ознаками вчинення порушення виконавчим комітетом Канівської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого пунктом 7 статті 50, статтю 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у створенні комунальному підприємству «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

У ході розгляду справи встановлено.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами, а згідно статті 11 цього Закону виконавчі комітети є виконавчими органами міських рад.

Органи місцевого самоврядування відповідно до статті 16 даного Закону, є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких, діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

Виконавчий комітет Канівської міської ради згідно відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань є юридичною особою, вид економічної діяльності за КВЕД 84.11 «Державне управління загального характеру».

У розумінні абзацу одинадцятого статті 1, статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчий комітет Канівської міської ради є органом місцевого самоврядування.

Рішенням виконавчого комітету Канівської міської ради від 27.12.2005 № 520 «Про визначення виробника і виконавця комунальних послуг у сфері водопостачання і водовідведення» комунальне підприємство «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» визначено виконавцем комунальних послуг у сфері водопостачання і водовідведення в м. Канів.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування належить встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги, визначення виконавця житлово-комунальних послуг.

Згідно із статтею 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:

- виконавці (виробники) здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів;

- органи місцевого самоврядування встановлюють тарифи на житлово-комунальні послуги в розмірі не нижче економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво (надання);

- у разі зміни протягом строку дії цін/тарифів обсягу окремих складових економічно обґрунтованих витрат з причин, які не залежать від виконавця/виробника, зокрема, збільшення або зменшення податків і зборів, мінімальної заробітної плати, орендної плати та амортизаційних відрахувань, підвищення або зниження цін на паливно-енергетичні та інші матеріальні ресурси, виконавці/виробники проводять коригування встановлених цін/тарифів на житлово-комунальні послуги і подають на затвердження до органу, уповноваженого здійснювати встановлення таких цін/тарифів.

Відповідно до статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

Формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення здійснюється відповідно до Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (із змінами) (надалі – Порядок).

Цей Порядок застосовується під час встановлення органами місцевого самоврядування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення для суб'єктів природних монополій, а також для суб'єктів господарювання на суміжних ринках.

Таким чином, з метою забезпечення вимог Закону України «Про житлово-комунальні послуги» та Порядку комунальне підприємство «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» повинно було здійснити розрахунки економічно обґрунтованих планових витрат на виробництво (надання) послуг з централізоване водопостачання та водовідведення і надати їх на затвердження (встановлення) до виконавчого комітету Канівської міської ради - органу, уповноваженого здійснювати встановлення тарифів.

Рішенням виконавчого комітету Канівської міської ради від 11.03.2016 № 109 «Про встановлення тарифів на послуги водопостачання та водовідведення, що надаються КП «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» для населення міста Канева» встановлено та введено в дію з 01.04.2016 тарифи на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення для населення у розмірі 9,64 грн/м³ та 10,81 грн/м³ відповідно.

За результатами аналізу наданих комунальним підприємством «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» (надалі – КП «УВКГ» або Підприємство) розрахунків тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення встановлено, що Підприємством не дотримано порядку їх формування.

Так, згідно з пунктом 3 Порядку за базовий період береться календарний рік, який передусє планованому періоду.

Однак, Підприємством у розрахунки тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, наданих виконавчому комітету Канівської міської ради для встановлення за базовий період взято 2013 рік, що не відповідає пункту 3 Порядку.

Згідно з пунктом 10 Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення здійснюється ліцензіатами відповідно до річних планів ліцензованої діяльності

з централізованого водопостачання та водовідведення, економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних та галузевих нормативів витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків, кошторисів з урахуванням ставок податків і зборів, цін на матеріальні ресурси та послуги у планованому періоді.

Згідно з пунктом 11 Порядку річні плани ліцензованої діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення складаються окремо за видами діяльності на підставі фактичних за останні п'ять років та прогнозованих обсягів централізованого водовідведення з урахуванням укладених із споживачами договорів та інших техніко-економічних факторів, зокрема:

- зміни обсягів централізованого водовідведення в результаті економічного розвитку населеного пункту;
- здійснення заходів щодо підвищення вимог щодо якості послуг з централізованого водовідведення;
- удосконалення технологічних процесів очищення стічних вод у результаті автоматизації та механізації виробництва, заміни амортизованих мереж і обладнання, застосування енергозберігаючих технологій;
- підвищення рівня організації виробництва та поліпшення умов праці у зв'язку з удосконаленням операційно-виробничого планування, систем управління, поліпшенням матеріально-технічного забезпечення господарської діяльності та вимог щодо економії паливно-енергетичних ресурсів.

Як встановлено, зазначені річні плани у Підприємства відсутні.

Крім того, у розрахунок тарифу на послугу централізованого водовідведення КП «УВКГ» включено обсяги водовідведення у розмірі 845100 м³. Фактичні обсяги водовідведення за 2015 рік становлять 933200 м³ (форма № 1-С).

Отже, обґрунтування прогнозованих обсягів централізованого водопостачання та водовідведення на 2016 рік у Підприємства відсутнє, що суперечить пунктам 10, 11 Порядку.

Згідно з пунктом 22 Порядку інші прямі матеріальні витрати, пов'язані з використанням сировини, основних і допоміжних матеріалів, запасних частин, придбаних комплектувальних виробів, напівфабрикатів та інших матеріальних ресурсів, необхідних для забезпечення основного технологічного процесу, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат (відповідно до виду діяльності) включаються до складу планованої виробничої собівартості. Обсяг таких витрат визначається згідно з нормами використання відповідних ресурсів з урахуванням фактичних витрат за попередні періоди та цін на них у планованому періоді.

Однак, Підприємством у розрахунки тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення інші прямі матеріальні витрати, пов'язані з використанням сировини, основних і допоміжних матеріалів, запасних частин, придбаних комплектувальних виробів, напівфабрикатів та інших матеріальних ресурсів, необхідних для забезпечення основного технологічного процесу включено без належного розрахунку та обґрунтування вартості, а саме: відсутні розрахунки необхідних матеріальних ресурсів на підставі норм їх використання, плану організаційно-технічних заходів та відповідних кошторисів, що суперечить пункту 22 Порядку.

Згідно з пунктом 22 Порядку до складу планованої виробничої собівартості включаються витрати на придбання реагентів для очищення і знезараження стічних вод. Обсяг таких витрат визначається виходячи з планованих обсягів пропускання стічних вод, доз реагентів та цін на них у планованому періоді з урахуванням транспортно-заготівельних витрат. Потреба в реагентах визначається відповідно до технологічного регламенту, затвердженого в установленому законодавством порядку, технологічних схем очищення, що застосовуються на підприємстві, та фактичних витрат реагентів у попередніх роках.

Однак, розрахунки витрат на придбання реагентів для очищення і знезараження стічних вод, технологічний регламент та технологічні схеми очищення, що застосовуються на підприємстві відсутні, що суперечить пункту 22 Порядку.

Крім того, КП «УВКГ» у розрахунок тарифу на послугу централізованого водовідведення включило необґрунтовану суму адміністративних витрат у розмірі 688395 грн, при тому, що згідно здійснених Підприємством розрахунків, зазначені витрати становили 678394 грн.

Рішенням адміністративної колегії територіального відділення від 10.08.2016 № 30-р/к дії комунального підприємства «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» щодо розрахунку тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, порядок формування яких не відповідає Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» від 01.06.2011 № 869 (зі змінами), визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. КП «УВКГ» зобов'язано надати виконавчому комітету Канівської міської ради для встановлення розрахунку тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, порядок формування яких відповідатиме Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, передбаченому постановою Кабінету Міністрів України «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» від 01.06.2011 № 869 (зі змінами).

Вищенаведене свідчить, що встановлені виконавчим комітетом Канівської міської ради тарифи на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення для населення м. Канів не відповідають вимогам Порядку, що в свою чергу створило умови для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції комунальним підприємством «Управління водопровідно-каналізаційного господарства», яке надає зазначені послуги у м. Канів.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Такі дії виконавчого комітету Канівської міської ради щодо прийняття рішення від 11.03.2016 № 109, яким встановлено комунальному підприємству «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» тарифи на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, які розраховані без дотримання Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (із змінами), кваліфікуються як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у створенні комунальному підприємству «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Виконавчому комітету Канівської міської ради відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України 29.06.1998 № 169-р), подання з попередніми висновками у справі для надання своїх зауважень направлено з супровідним листом відділення від 17.08.2016 № 03/1366.

На подання з попередніми висновками у справі виконавчий комітет Канівської міської ради листом від 12.09.2016 № 01-01-28/1937 повідомив: *«Виконавчий комітет Канівської міської ради ознайомлений з поданням про попередні висновки у справі № 03-23-05/16 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та згідні з ним...»* (мовою оригіналу).

Виходячи із викладеного, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі

змінами і доповненнями, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Черкаського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

В И Р І Ш И Л А:

1. Визнати дії виконавчого комітету Канівської міської ради (вул. О. Кошового, 3, м. Канів, Черкаська обл., 19000; ідентифікаційний код юридичної особи 04060795) щодо прийняття рішення від 11.03.2016 № 109, яким встановлено комунальному підприємству «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» тарифи на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, які розраховані без дотримання Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (із змінами), порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у створенні комунальному підприємству «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

2. Зобов'язати виконавчий комітет Канівської міської ради у двомісячний строк з дня отримання рішення адміністративної колегії встановити комунальному підприємству «Управління водопровідно-каналізаційного господарства» тарифи на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, порядок формування яких відповідатиме Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» від 01.06.2011 № 869 (зі змінами), про що повідомити територіальне відділення з наданням підтверджуючих документів.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії,
голова відділення

Ю.С. Чемич